

Курило О.М.,
кандидат юридичних наук,
старший викладач кафедри міжнародних відносин
Сумського національного аграрного університету

Болотіна (Дігтяр) А.О.,
аспірант кафедри міжнародних відносин
Сумського національного аграрного університету

УДК 343.533(477)

DOI <https://doi.org/10.32845/2663-5666.2020.1.19>

ТЕОРЕТИКО-КОНЦЕПТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВОЇ ОХОРОНИ ПРАВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ В УКРАЇНІ¹

Постановка проблеми. Сучасний стрімкий прогрес процесу європейської інтеграції України пояснює об'єктивність трансформаційних змін, які відбуваються в суспільстві та державі. Такий стан суспільно-політичних, правових відносин посилює увагу науковців до дослідження впливу процесів, які відбуваються у різних сферах життєдіяльності суспільства, а також на економічний, соціально-політичний, правовий стан держави та порушує питання національної безпеки та національних інтересів.

Роль, економічне значення та цінність об'єктів права інтелектуальної власності у світі невинно зростає, зростає і потреба їх кримінально-правової охорони, оскільки через свою економічну привабливість такі об'єкти все частіше стають предметом злочинних посягань. Практичне значення порушеної проблеми полягає у необхідності забезпечення практичного виконання умов міжнародних угод, до яких долучилася наша держава, зокрема Угоди «Про торговельні аспекти прав інтелектуальної власності» та зобов'язань, які випливають із членства України у Світовій Організації Торгівлі.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. До проблемних питань кримінально-правової охорони прав інтелектуальної власності в Україні зверталися у своїх дослідженнях такі науковці: І.М. Білоус, П.С. Берзін, В.Д. Гулкевич, В.О. Жаров, А.С. Нерсесян, М.І. Мельник, М.Ю. Потоцький, М.І. Хавронюк, В.Б. Харченко та інші. Однак в умовах стрімкого розвитку інтеграційних процесів та процесів глобалізації світового ринку об'єктів інтелектуальної власності проблема оновлення системи їх кримінально-правової охорони обумовлює високий рівень актуальності, теоретичної та практичної значущості саме комплексного дослідження порушеної проблеми.

Метою дослідження є виявлення та актуалізація проблем посилення кримінально-правової охорони прав інтелектуальної власності в Україні. Досягнення мети можливе через виконання таких завдань:

з'ясування сутності понять «кримінально-правова охорона» та «кримінальна політика»; виведення поняття «кримінально-правова охорона інтелектуальної власності»; здійснення аналізу статистичних даних щодо злочинності у сфері інтелектуальної власності, на підставі чого варто провести обґрунтування необхідності внесення змін до кримінального законодавства.

Виклад основного матеріалу. Науковцями кримінального права кінця ХХ століття значна увага приділялася кримінально-правовій політиці, яка на їх думку є визначальною для ефективної протидії злочинам проти прав інтелектуальної власності, яка «повинна ґрунтуватися на ефективній кримінальній політиці, що у свою чергу є складником правової (юридичної) політики» [2, с. 103]. Основою будь-якої правової реформи є права політика держави, об'єднана єдиною метою, єдиним напрямом розвитку. Для України за роки її незалежності цією метою є встановлення та розвиток конституційної моделі правової, соціальної держави з верховенством права, де людина, її права є найвищими соціальними цінностями. Кримінальна політика, при цьому – це та частина правової (юридичної) політики в області боротьби зі злочинністю, яка здійснюється засобами і методами кримінального, кримінально-процесуального та кримінально-виконавчого права [14, с. 16].

До її компетенції входить встановлення основних принципів застосування кримінально-правових заходів боротьби зі злочинністю, насамперед заходів кримінально-правової спрямованості; питання криміналізації і декриміналізації суспільно небезпечних діянь, тобто визначення кола діянь, визнаних і невинних з точки зору кримінального закону злочинами; питання пеналізації суспільно-небезпечних діянь, тобто встановлення характеру їх покарання як у законі, так і в судовій практиці, питання депеналізації, тобто визначення видів і умов звільнення від кримінальної відповідальності, покарання чи його відбуття [18, с. 104]. В основі наукового дослідження проблем кримінально-правової охорони прав інтелектуальної власності методологія його проведення. На цьому наголошує у своєму дослідженні М.І. Панов, зазначаючи, що «цінність і унікальність

¹ Роботу виконано в межах проекту для молодих вчених № 0117 У 006531 «Удосконалення законодавства України щодо забезпечення безпеки сфери банківської діяльності в умовах євроінтеграції: економіко-правовий аспект»

кожної дослідницької роботи у сфері кримінального права залежить від правильного вибору конкретних методів наукових досліджень, з'ясування їх сутності та призначення» [15].

Як зазначає І.М. Білоус «наявність у державі сучасної, міжнародно-визнаної системи охорони інтелектуальної власності є необхідним елементом зрілої держави. Створення такої системи має особливе значення для України – країни зі значним науково-технічним та інтелектуальним потенціалом» [3, с. 56]. Наука кримінального права має стати основою для формування кримінально-правової політики держави, оскільки саме наука покликана прогнозувати, сприймати та вчасно реагувати на сучасні тенденції розвитку суспільних відносин для уникнення їх неврегульованості, через які виникає ризик вчинення злочинних посягань на такі правовідносини та безкарності осіб, які здійснюють посягання на них. На сьогодні теоретико-концептуальні політичні засади правотворення та державотворення в Україні свідчать про те, що інститут права інтелектуальної власності має отримати належний рівень його кримінально-правової охорони.

Про вказане вище свідчать інституційні зміни в судовій владі, ряд реформ, які сприяють поступовому зосередженню уваги саме на становленні інституту права інтелектуальної власності як об'єкта кримінально-правової охорони. І. Романюк зазначає, що «аналіз наукових розробок у сфері інтелектуальної власності та практики охорони прав інтелектуальної власності свідчить про необхідність проведення комплексної кримінально-правової характеристики злочинів, які посягають на інтелектуальну власність в Україні. Однією із проблем кримінально-правової охорони інтелектуальної власності є нечіткість формулювань положень нормативно-правових актів, що уможлиблює неправильне розуміння та двозначне трактування закону» [17]. Об'єктивна необхідність кримінально-правової охорони прав інтелектуальної власності втілюється в кримінально-правових нормах шляхом закріплення їх у нормативно-правових актах.

Як зазначає А.О. Болотіна, навіть сучасний високий рівень розвитку законодавчої бази, в тому числі й кримінального законодавства, приведеної до відповідності міжнародним стандартам, не обумовить її ефективної дії в Україні через низьку ефективність правозастосування. Вся сукупність реформ у судовій системі, суттєва кількість змін у рамках процесуального законодавства нашої держави призвели до колізій, прогалин у законодавстві, які не дають змоги реалізовувати на практиці проголошені права, зокрема у сфері охорони прав інтелектуальної власності. На сьогодні гостро постало питання правового забезпечення діяльності спеціалізованого Вищого суду з питань інтелектуальної власності, у тому числі й нормами кримінального права, а також вирішення процесуальних питань забезпечення розгляду справ вказаним судом, зокрема в порядку кримінального судочинства [4, с. 40].

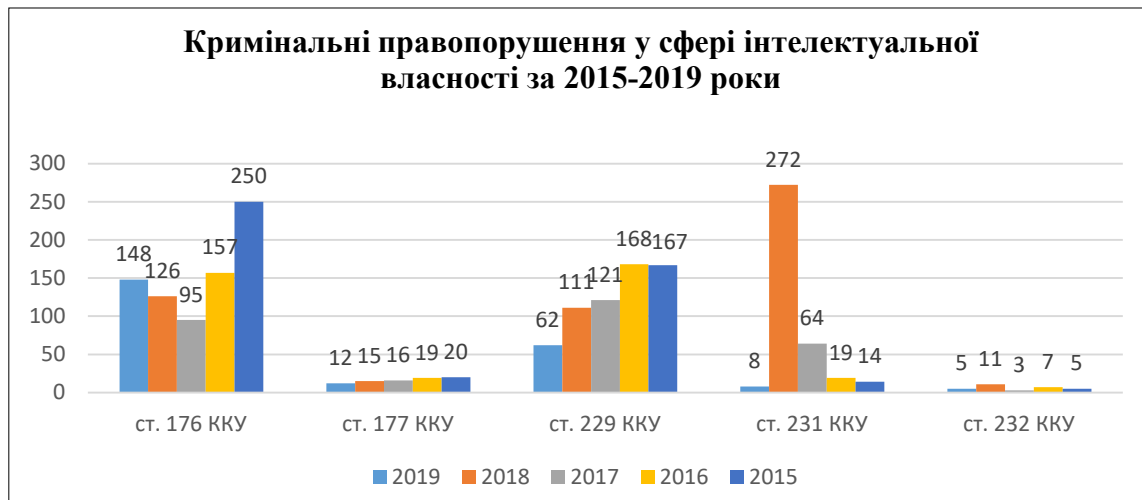
У теорії кримінального права кримінально-правова охорона визнана одним із фундаментальних

способів охорони прав інтелектуальної власності. Так, В.К. Матвійчук пропонує розуміти під кримінально-правовою охороною «систему (комплекс) засобів (кримінальне законодавство і кримінально-правова політика), які забезпечують охорону, зосереджуючи зусилля на тому, щоб аналізовані відносини (взяті під охорону кримінального закону) залишалися об'єктами охорони і якомога менше зазнавали злочинних посягань» [11, с. 2].

Об'єктом кримінально-правової охорони є суспільні відносини. З урахуванням того, що суспільні відносини за своєю природою є явищем динамічним і перебувають у постійному русі, розвитку, змінах, виникає потреба постійного їх моніторингу для своєчасного реагування на їх зміну та надання належної кримінально-правової охорони відносинам, які виникають і зазнають злочинних посягань. Як доцільно зазначає Ю.А. Дорохіна, кримінально-правова охорона інтелектуальної власності – це створення та організація державою відповідних інституцій, які мають на меті виявляти можливість вчинення правопорушень, здійснювати їх профілактику та вживати дієвих заходів впливу на порушників, тобто забезпечити власнику безперешкодне право володіти, користуватися, управляти власністю та відчужувати власність, право отримувати дохід, а також визначити інші правомочності відповідно до чинного законодавства [5]. Тобто, теоретичний аналіз понять кримінально-правової охорони прав інтелектуальної власності дозволяє навести таке його визначення – це сукупність кримінально-правових засобів і заходів, спрямованих на збереження такого стану суспільних відносин, за якого відсутня загроза заподіяння шкоди названим правовідносинам у сфері інтелектуальної власності, а також відновлення стану правовідносин у разі їх порушення і встановлення соціальної справедливості.

За даними, наведеними у авторській діаграмі, яка розроблена на підставі статистичної звітності Офісу Генерального прокурора [6], можна прослідкувати чітку тенденцію до збільшення чисельності окремих кримінальних правопорушень у сфері інтелектуальної власності, особливо у сфері авторського та суміжних прав (ст. 176 ККУ). Складність аналізу зазначених статистичних даних вкотре підтверджує позицію багатьох вітчизняних науковців щодо того, що «злочини проти інтелектуальної власності є досить різноманітними і посягають на специфічну сферу суспільного життя, пов'язану з інтелектуальною власністю. Однак однорідність і внутрішній зв'язок між собою цих злочинів настільки міцний, що більшість науковців схилиються до необхідності виділення окремого розділу в Особливій частині Кримінального Кодексу України, який має об'єднати в собі злочинні посягання на інтелектуальну власність» [19].

Україна навіть на міжнародному рівні за рейтингами міжнародних інституцій, зокрема Міжнародного альянсу інтелектуальної власності, протягом багатьох років зберігає свій статус порушника прав інтелектуальної власності, що значно підриває

імідж нашої держави. Сутність злочинності у сфері інтелектуальної власності, на думку О.В. Новікова, є суспільно-небезпечним порушенням прав інтелектуальної власності, змістом якого є протиправне використання виключних майнових прав суб'єктів права інтелектуальної власності. Об'єктом таких посягань автор називає суспільні відносини, які виникають внаслідок створення результатів інтелектуальної та творчої діяльності. Крім того, автор виокремлює таку специфіку зазначеної групи кримінальних правопорушень як наявність специфічного потерпілого (суб'єкта права інтелектуальної власності – володільця права на об'єкт інтелектуальної власності) [13, с. 100].

Звертаючись до сучасної науки кримінального права, все більше науковців доходять висновку про необхідність виділення в Особливій частині Кримінального кодексу України окремого розділу щодо злочинів проти права інтелектуальної власності. Зокрема, О. Бахарєва та А. Ломакіна звертають увагу на те, що є нагальна потреба вирішення низки теоретичних і практичних проблем, пов'язаних із визначенням місця в системі Особливої частини КК України злочинів проти права інтелектуальної власності, оскільки ці злочини утворюють свою відокремлену самостійну групу злочинних посягань [1]. «Такий підхід дав би змогу усунути наявні протиріччя, підвищити ефективність кримінально-правових гарантій конституційного права на охорону прав інтелектуальної власності, чітко розмежувати злочини, правильно кваліфікувати та диференціювати покарання за їх вчинення» [10].

В. Ковальський зазначає, що «у визначенні меж кримінально-правової охорони прав інтелектуальної власності мають значення й особливості цивільно-правової охорони окремих об'єктів права інтелектуальної власності» [8, с. 15]. Підтримуючи позицію науковця, можна додати, що діючий Кримінальний кодекс загалом потребує вдосконалення вживаної ним термінології у сфері інтелектуальної власності, яка на разі не приведена у відповідність із нормами цивільного законодавства. Зокрема, йдеться про ст. 177 ККУ «Порушення прав на винахід, корисну модель, промисловий

зразок, «топографію інтегральної мікросхеми», сорт рослин, раціоналізаторську пропозицію» [9]. Так, Законом України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення охорони прав на компонування напівпровідникових виробів» від 19.09.2019 року № 111-IX термін «топографія інтегральної мікросхеми» замінено на «компонування напівпровідникових виробів» [16], відповідні зміни вже внесені до Цивільного кодексу України. Серед об'єктів права інтелектуальної власності, передбачених ч. 1 ст. 420 ЦКУ, тепер відомим є напівпровідниковий виріб (замість інтегральної мікросхеми) [20].

Крім того, віднесення складів злочинів проти прав інтелектуальної власності до різних розділів Особливої частини діючого Кримінального кодексу, призводить до проблем їх кваліфікації. Зокрема, така проблема стосується порушення авторського права й суміжних прав (ст. 176 КК України) та порушення прав на винахід, корисну модель, промисловий зразок, топографію інтегральної мікросхеми (напівпровідниковий виріб), сорт рослин і раціоналізаторську пропозицію (ст. 177), які трактуються як злочини проти виборчих, трудових та інших особистих прав людини та громадянина. Науковці стверджують, що злочинні діяння проти прав на зазначені об'єкти інтелектуальної власності не порушують ані виборчих, ані трудових, ані навіть «інших особистих прав людини та громадянина». Серед них відсутнє право на результати інтелектуальної творчої діяльності. Воно визнане частиною культурних прав і свобод, які окреслюють юридичні можливості людини та громадянина у сфері культури, а гарантії свободи творчості закріпила Конституція України, зокрема право на результати інтелектуальної творчої діяльності людини та громадянина [12].

А.М. Ключко та А.О. Дігтяр обґрунтовують позицію щодо розмежування різних об'єктів кримінально-правової охорони з виділенням зі ст. 231 «Незаконне збирання з метою використання або використання відомостей, що становлять комерційну або банківську таємницю» та ст. 232 «Розголошення комерційної або банківської таємниці» окремих кримінально-правових норм: «Незаконне збирання з метою викори-

стання або використання відомостей, що становлять комерційну таємницю», «Незаконне збирання з метою використання або використання відомостей, що становлять банківську таємницю» та «Розголошення комерційної таємниці», «Розголошення банківської таємниці», оскільки банківська та комерційна таємниця мають абсолютно різну правову природу, що дозволяє розмежовувати їх як самостійні об'єкти кримінально-правової охорони. Комерційна таємниця як об'єкт права інтелектуальної власності не входить до складу банківської таємниці, а підпадає під правовий режим банківської таємниці за умови, коли відомості, які становлять комерційну таємницю, стали відомими банку у зв'язку з обслуговуванням клієнта (власника комерційної таємниці) [7, с. 55]. При цьому банківська таємниця не належить до об'єктів права інтелектуальної власності, чіткий перелік яких визначено ст. 420 Цивільного кодексу України.

Висновки та перспективи подальших досліджень. На підставі проведеного аналізу чинного законодавства та наукової літератури автори підтримують думку щодо необхідності виокремлення в структурі Особливої частини діючого Кримінального кодексу України окремого розділу, до якого будуть віднесені злочини проти прав інтелектуальної власності, оскільки ґрунтовною є позиція, що вони є самостійною відокремленою групою злочинних посягань і підлягають кримінально-правовій охороні. Крім того, діючий Кримінальний кодекс потребує вдосконалення вживаної ним термінології у сфері прав інтелектуальної власності та окремих її об'єктів для приведення його у відповідність із цивільним та іншим законодавством у сфері інтелектуальної власності. Зокрема, йдеться про ст. 177 КК України щодо вживання термінів «інтегральна мікросхема» та «напівпровідниковий виріб».

У зв'язку з тим, що комерційна та банківська таємниця віднесені до однієї норми кримінального законодавства, виникла потреба досконалого розгляду питання розмежування цих об'єктів, з'ясування сутності їх правової природи та встановлення розбіжностей, які дозволяють говорити про виділення зі ст. 232 КК України «Розголошення комерційної або банківської таємниці» окремих кримінально-правових норм: «Розголошення комерційної таємниці» та «Розголошення банківської таємниці». За відповідною ознакою запропоновано виділити окремі кримінально-правові норми і зі ст. 231 КК України. Перспективою подальших досліджень порушеної проблематики є тема міжнародного порівняльного досвіду у зазначеній сфері.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Бахарєва О. Проблеми кримінально-правової охорони права інтелектуальної власності (промислової власності). *Теорія і практика інтелектуальної власності*. № 4. 2019. С. 48–52.
2. Бєляєв Н.А. Уголовно-правовая политика и пути ее реализации. Л. : Изд. ЛГУ, 1986. 258 с.
3. Білоус І.М. Проблеми кримінально-правової охорони прав інтелектуальної власності в Україні. *На-*

уковий Вісник Ужгородського національного університету. Вип. 35. Ч. II. Т. 3. 2015. С. 56–59.

4. Болотіна (Дігтяр) А.О. Кримінально-правова охорона права інтелектуальної власності на лікарські засоби: проблеми судового захисту. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. № 6. 2019. С. 36–45.

5. Дорохіна Ю.А. Систематизація кримінально-правової охорони прав на об'єкти власності та об'єкти інтелектуальної власності: окремі питання розуміння. *Вісник кримінологічної асоціації України*. 2015. № 2(10). С. 82.

6. Єдиний Звіт про кримінальні правопорушення 2015–2019 роки: Генеральна Прокуратура України. Офіс Генерального прокурора. URL: https://old.gp.gov.ua/ua/stst2011.html?dir_id=112173&libid=100820.

7. Клочко А.М., Дігтяр А.О. Розмежування банківської та комерційної таємниці як об'єктів кримінально-правової охорони та забезпечення права інтелектуальної власності. *Форум права*. № 5. 2018. С. 50–58.

8. Ковальський В. Кримінально-правова охорона інтелектуальної власності. Загальні питання. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. № 5. 2007. С. 12–23.

9. Кримінальний Кодекс України від 05.04.2001 № 2341-III. *Відомості Верховної Ради України (ВВР)*. 2001. № 25–26, ст.131.

10. Ломакіна А.А. Актуальні проблеми кримінально-правової охорони інтелектуальної власності в Україні. *Національний вісник Ужгородського університету*. 2015. с. 35.

11. Матвійчук В.К. Кримінально-правова охорона навколишнього природного середовища: проблеми законодавства, теорії та практики і автореф. дис. докт. юрид. наук: спец. 12.00.08 Кримінальне право та кримінологія; кримінально-виконавче право. К., 2008. 32 с.

12. Нєрсєсян А. Охорона прав на об'єкти прав інтелектуальної власності нормами кримінального права: проблемні питання. *Судова апеляція*. 2007. № 2. С. 25–31.

13. Новіков О. Поняття злочинності у сфері інтелектуальної власності. *Юридична Україна*. № 10. 2013. С. 97–101.

14. Основание уголовно-правового запрета. М. : Наука, 1982. 586 с.

15. Панов М.І. Методологія науки як необхідний складник фундаментальних досліджень кримінального права. *Основні напрями розвитку кримінального права та шляхи вдосконалення законодавства України про кримінальну відповідальність* : матеріали міжнар. наук.-практ. конф. 11-12 жовтня 2012 р. Х. : Право. 2012. С. 25–31.

16. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення охорони прав на компонування напівпровідникових виробів : Закон України від 19.09.2019 року № 111-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/111-20/paran7#n7>.

17. Романюк І. Інтелектуальна власність: кримінально-правові аспекти дослідження. URL: <http://ena.lp.edu.ua/>.

18. Стрельцов Е.Л. Экономическая преступность в Украине : Курс лекций. Предисловие профессора Мартина Финке (университет г. Пассау, ФРГ). Одесса. АО Бахва. 1997. 572 с.

19. Харченко В.Б. Кримінально-правова охорона прав на результати творчої діяльності та засоби індивідуалізації в Україні : Монографія. Х. : ХНУ ім. В.Н. Каразіна. 2011. С. 24.

20. Цивільний Кодекс України від 16.01.2003 року № 435-IV. *Відомості Верховної Ради України (ВВР)*. 2003. №№ 40–44, ст. 356.

Курило О.М., Болотіна (Дігтяр) А.О. ТЕОРЕТИКО-КОНЦЕПТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВОЇ ОХОРОНИ ПРАВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ В УКРАЇНІ

Стаття присвячена обґрунтуванню нагальної потреби вдосконалення сучасної системи кримінально-правової охорони прав інтелектуальної власності в Україні. У статті визначено стрімке зростання ролі інституту інтелектуальної власності на сучасному етапі розвитку суспільства, що обумовлює високий рівень уваги до зазначеного інституту. Обґрунтовано, що кримінально-правова політика держави потребує її оновлення і розробки абсолютно нових підходів до правової охорони об'єктів інтелектуальної власності. Як і динамічний характер суспільних відносин, так і науково-теоретична база науки кримінального права має знаходитися у постійному розвитку, сприймаючи сучасні тенденції розвитку суспільних відносин для належного обґрунтування їх правового врегулювання та забезпечення ефективного рівня їх правової охорони. Метою таких заходів є попередження та запобігання вчинення злочинних посягань на правовідносини, які виникають, розвиваються, змінюються, вдосконалюються, набувають нових форм.

З урахуванням сучасних тенденцій трансформаційних процесів розвитку та удосконалення об'єктів права інтелектуальної власності поява нових об'єктів чи їх видів вимагає кримінально-правової охорони як самих об'єктів, так і суспільних відносин, які виникають з приводу таких об'єктів. Через високу прибутковість, економічну привабливість, соціальну цінність роль об'єктів права інтелектуальної власності у світі постійно зростає, як зростає і потреба посилення їх правової охорони, в тому числі й нормами кримінального права.

У статті наведене авторське визначення кримінально-правової охорони інтелектуальної власності. Також здійснено аналіз статистичних даних Офісу Генерального прокурора, яким підтверджено стрімке зростання кількості кримінальних правопорушень проти інтелектуальної власності. У зв'язку з тим, що комерційна та банківська таємниці віднесені до однієї норми кримінального законодавства, виникла потреба досконалого розгляду питання розмежування цих об'єктів, з'ясування сутності їх правової природи та встановлення розбіжностей, які дозволяють говорити про виділення зі ст. 232 «Розголошення комерційної або банківської таємниці» окремих кримінально-правових норм: «Розголошення комерційної таємниці» та «Розголошення банківської таємниці». За відповідною ознакою запропоновано виділити окремі кримінально-правові норми і зі ст. 231 та 232 КК України.

Ключові слова: кримінально-правова охорона інтелектуальної власності, кримінальна політика, компонування напівпровідникових виробів, комерційна таємниця, банківська таємниця.

Kurylo O.M., Bolotina (Dihciar) A.O. THEORETICAL AND CONCEPTUAL PROBLEMS OF CRIMINAL LAW PROTECTION OF INTELLECTUAL PROPERTY RIGHTS IN UKRAINE

Any changes in the legislation and the criminal-law policy of the state are based on their scientific and practical grounds. The dynamic nature of social relations, as well as the scientific and theoretical basis of the science of criminal law is continuously evolving, taking on the current trends in the development of social relations for proper justification of their legal regulation and ensuring an effective level of their legal protection. The purpose of such measures is warning and prevention of criminal distinctions on legal relationships that arise, develop, change, improve and acquire new forms. Ukrainian society and the state in complex socio-political, socio-economic conditions caused by the armed conflict and the regime of the military state in its separate regions, intensifies attention to ensuring human rights and citizen, supporting the development and establishment of the institutions of the right to private property, intellectual property rights.

The article is devoted to substantiating the urgent need to improve the current system of criminal protection of intellectual property rights in Ukraine. The article identifies the rapid growth of the role of the Institute of Intellectual Property at the current stage of development of society, which causes a high level of attention to the said institute. It is substantiated that the state's criminal policy requires its updating and development of completely new approaches to the legal protection of intellectual property objects. Like the dynamic nature of social relations, the scientific and theoretical basis of the science of criminal law must be in constant development, adopting current trends in the development of social relations in order to properly substantiate their legal regulation and ensure the effective level of their legal protection. The purpose of such measures is to prevent and prevent criminal offenses against legal relationships arising, developing, changing, improving, taking on new forms. Given the current trends of transformational processes of development and refinement of intellectual property objects, the emergence of new objects or their types, requires criminal protection of both the objects themselves and the public relations arising from such objects. Due to high profitability, economic attractiveness, social value – the role of intellectual property objects in the world is constantly growing, as is the need to strengthen their legal protection, including the rules of criminal law. The article describes the author's definition of criminal protection of intellectual property.

The Office of the Prosecutor General's Office has also been analyzed to confirm the rapid increase in the number of criminal offenses against intellectual property. Due to the fact that commercial and banking secrecy are related to one rule of criminal law of our state, there was a need to thoroughly consider the issue of delimitation of these objects, to find out the essence of their legal nature and to establish differences that allow to speak about the separation from Art 232 "Disclosure of Commercial or Banking Secrets" of the separate criminal law rules: "Disclosure of Commercial Secrets" and "Disclosure of Banking Secrets". According to the relevant feature, it is proposed to distinguish separate criminal law rules and from Art 231 and 232 of the Criminal Code of Ukraine.

Key words: criminal protection of intellectual property, criminal policy, layout of semiconductor products, trade secret, bank secrecy.